

LESKISTEN, VERKIJK JE NIET!

Leskisten te over

Wie op Google het trefwoord 'leskisten' intypt, komt terecht in een rijke en gevarieerde wereld van aanbieders, die allemaal de aandacht willen trekken. Of het nu gaat om visserij, Harry Potter, kaas of het Jodendom, overall bestaat een leskist voor, zo lijkt het wel. De nogal snelle ontwikkeling van het fenomeen leskist zal niet verbazen. Als het gaat om leren, weten we allemaal dat er niets zo leerzaam is als het directe contact met de echte leefwereld. Wil je weten wat brood is, ga graan oogsten, dorsen, malen en bakken. Wil je weten wat heidevegetatie is, ga de Veluwe in met je klas. Dat kinderen op school dagelijks geïsoleerd worden van de echte wereld, om over die wereld te leren is een paradox, waar we mee hebben leren leven. Maar waarschijnlijk zit er in ieder van ons nog dat stemmetje: hier in het klaslokaal is het saai, mocht ik maar naar buiten. Waarschijnlijk heeft dit stemmetje mee geresoneerd bij al diegenen die nu via leskisten een stukje wereld de klas binnen brengen.

Maar wat moet je ermee?

Over de kwaliteit van al die leskisten valt te twisten. Wat is een goede leskist? Hoe vol moet die zitten? Hoeveel achtergrondinformatie moet er bij ieder voorwerp gevoegd worden? Hoeveel achtergrond kan een leerkracht of leerling verwerken? Stel je de leerkracht voor die de deksel van een leskist opent en wordt overrompeld door een onoverzichtelijke hoeveelheid dingetjes en mappen. Waar moet je beginnen? En vooral: hoe leid je kinderen binnen in deze vaak vreemde wereld van voorwerpen? Met een overzicht van voorwerpen en een beschrijving van ieder voorwerp ben je er namelijk nog niet. Leskisten zouden moeten uitdagen tot activerend leren. Dat wil zeggen dat een stukje van de wereld het lokaal binnenkomt en dat de leerlingen in dat stukje wereld actief worden: ze gaan brood bakken, toneel spelen, kaas maken, schimmels kweken of kerkje spelen. De vraag is of de bijgeleverde lessuggesties bij veel leskisten veel verder gaan dan het aanreiken van informatie. Of ze dus verder gaan dan het nastreven van cognitieve doelen. Activerend leren heeft namelijk ook effecten op affectief en attitudinaal vlak. In veel leskisten ontbreken lessuggesties die deze laatste stappen zetten.

Activerend leren op levensbeschouwelijk vlak

Ook op het gebied van de wereldreligies bestaan er tal van leskisten. Hoe kun je de wereld van de religies het lokaal binnen brengen, zodat leerlingen actief gaan leren? Zodat ze niet alleen cognitief worden geprikkeld, maar ook affectief (vind ik dit saai of leuk?) en attitudinaal (vind ik dit belangrijk?). Twee hobbels moeten er genomen worden om kwalitatief goede leskisten samen te stellen. Op de eerste plaats de hobbel van de cognitieve verenging. Veel leskisten lijden aan dit euvel. Er worden diya's, me-zoeza's en handjes van Fatima getoond en de achtergrond ervan wordt verteld. En de leerlingen blijven vervolgens zitten met de vraag: 'En wat heeft dat met mij te maken?' De tweede hobbel gaat over de vraag wie of wat die 'wereld van de religies' nu precies is? Wat haal je het lokaal binnen? Religies zijn niet op de eerste plaats dingen maar patronen van omgaan met elkaar, het zijn op de eerste plaats menselijke interacties. Die interacties zijn vaak symbolisch en verhalend van aard. Wat je met leskisten het lokaal in moet halen is dus niet op de eerste plaats een wereld van dingen maar een wereld van interactiepatronen. En dat kan het beste door te beginnen met een goed gesprek tussen de leerlingen zelf. Dat gesprek zou verrijkt kunnen worden door de leerlingen even mee te nemen in een verhalende of symbolische interactie uit een religieuze traditie. En vervolgens gaan de leerlingen weer met elkaar in gesprek. Over wat hén bezig houdt.

Kijk voor informatie over onze leskistenmethode 'Samen leven' op www.samenleven.info.